

Şantiye Barakalarının Bina Vergisi Meselesi

Aliye Bakanı Sayın Ferit Melen'e
raf

Gecekondular hariç, her türlü inşaat işleri şantiyelerinde büro, anbar, atölyeler, işçi takhaneleri, yemekhaneleri ve sâ- gibi muvakkat binalara ihtiyaç luğu ve bunların inşaatın mahiyet süresine göre kerpiç, tuğla, bri- t ve ahşap gibi çeşitli malzeme kuruldukları herkesçe bilinen bir yfiyettir.

Genel olarak bu binalar inşaat hasına az çok yakın olarak kurur- lar ve inşaatın sonunda çoğu ta- amile sökülür ve bazen de işvere- n isteği üzerine takdir edilecek bir del mukabil işverene devredilir.

Herkesçe bilinen bir keyfiyet de binaların bina vergisinden, ışı- klandırma resminden muaf oldukları- r. Bununla beraber bazı gayretli isusi muhasebe memurları yüzün- n arada sırada binalar için vergi hakkuk ettirildiği ve verginin tah- edildiği de vâki bulunmaktadır.

Bu konuda şahsen başımızdan çen bir hâdiseyi teferruatiyle, me- ur olsun serbest çalışsın bütün mes- daşların bilgisine sunmakta fayda ülâhaza etmekteyim. Böylece bir raftan işveren idarelerin, müteah- lerin fuzulen vergi ödemeleri, fa- t bundan daha önemli olarak hak- z bir vergi talebine karşı vergi raz komisyonlarında, hattâ Danış- yda yapılacak itirazlarla birçok emurun lüzumsuz yere işgal edil- esi önlenilecektir. Bunlardan da- önemli olan husus ise vergi mü- llefının sinir sisteminin korunma- ır. Kanaatimce haksız muamele- r kadar sinirleri bozan birşey yok- r.

1956 yılı Ağustos ayında Ba- nırlık Bakanlığı ile akdettiğimiz r mukavele ile aynı yılın Şubat ında büyük bir kısmı yanmış bu- nan Gerze'de 919 adet evin inşaa- deruhte etmiş idik.

Sajın Nejat Ölçen'in Porsuk ndi inşaatı ile ilgili **Yapı Acısı** gi- bir kitapçıkla bu taahhüt macera- nı dile getirmeyi daha müsait bir mana bırakarak, bu inşaatteki şan- re barakaları hikâyesine geçelim :

Kasabanın yanmış olduğu göz-

Yazan :
Muhittin KULİN
Yük. Müh.

önünde tutularak inşaat için lüzumlu ihzaratın İstanbul'da Umumi Mağa- zalar Depolarında yapılabilmesi için sözleşmeye bir madde konulmuş idi. İnşaatı geçildikten sonra binaların çatı örtüsünde kullanılacak atermi- t levhalarının baraka inşaatında kul- lanılması, Bakanlıkça kabul edildi- ğinden, gerekli barakalar ahşap is- kelet üzerine atermi- t levhalar kap- lanarak inşa edilmiştir.

Evlerin döşeme kirişleri, çatı aşıkları, lento, denizlik, döşeme plâ- kı gibi beton ve betonarmeden yapı- lan birçok parçaları prefabrike ola- rak imal edilmiştir. İşçi sayısı bazen 800 e kadar yükselen şantiyemizde büyüklü küçüklü 20-30 kadar baraka bulunduğu zamanlar olmuş ve bu sa- yı ihtiyaca göre azalmış ve çoğal- mıştır.

1) 1957 yılı içinde günün birin- de Gerze Özel İdare Memurluğunca Şantiyemizde kurulan bir demir is- kele, 11 ambar, 10 atölye, 3 lokanta ve 1 amele barakası için bina ver- gisi tahakkuk ettirilmiş ve ödenme- si tebliğ edilmiştir.

2) Özel İdarenin bu tebliğine Si- nop Vergi İtiraz Komisyonu nezdin- de itiraz edilmiş ve 1837 sayılı ka- nunun 3. maddesinin 9. bendi gereğince bu binaların vergiden muaf tutul- ması lazım geldiği ileri sürülmüş ise de İtiraz Komisyonunca karar tasdik edilmiştir. (19/8/1957 gün ve 21 sa- yılı karar.)

3) Vergi İtiraz Komisyonunun bu kararı Maliye Vekâleti Vergiler Temyiz Komisyonunda temyiz edil- miş ve bu komisyonda :

«Gerze yangın bölgesinde müte- ahhitlik tarafından inşa olunan bi- nalar 1837 sayılı kanunun 3. madde- sinin 9. fıkrasında zikredilen bina- lardan bulunması sebebiyle bina ver- gisinden muaf tutulması gerekirse de bu muafiyetin mükellef tarafın- dan inşaatın hitamı Hususî Muhase- beye bir beyanname ile bildirilmesi şartı ile tanınacağı aynı kanunun 4 ve 6. maddeleri hükmü icabından bu- lunduğu ve alâkalı daireye de böyle

bir beyanname verilmediği dosya münderecatından anlaşıldığından ba- his konusu binaya muafiyet hakkının tanınmasına kanunen imkân görül- memiştir.» (Karar No. 3903 - 3929 28/1/1958).

4) Müteahhitliğimiz bu mevzu- da 28/3/1958 tarihinde Bayındırlık Bakanlığına da başvurmuş olup Ba- kanlık «Bina Vergisi Kanununun 2 inci maddesi bina tâbirinin sabit in- şaatın umumuna teşmil etmektedir.

«Medenî Kanunun 654 üncü mad- desine ise, temeli olmayan anbar, bara- ka, atelye, tamirhane gibi binaları menkul inşaat olarak vasıflandırmak ta ve Tapu Siciline de kayıt olun- mayacağı yazılı bulunmaktadır. Bu duruma göre, adı geçen tesisler, bi- na vergisi kanununun 2. maddesinde yazılan sabit inşaatlardan sayılamı- yapacağı cihetle, müteahhitliğimizce Devlet Şûrasına ek dilekçe verilmek suretiyle itiraz edilmesi lazım geldi- ği düşünülmektedir.»

cevabı alınmıştır. (10/5/1958.)

5) Vergi Temyiz Komisyonu Ka- rar üzerine her bir bina için ayrı ayrı olmak üzere Danıştay Altıncı Dairesinde iptâl davası açılmıştır.

Dâva dilekçesinde mükellefiye- tin varit ise hazineye terettüp etme- si lazım geldiği 1837 sayılı kanunun 3. maddesi 9 fıkrası gereğince bina- ların vergiden istisna edilmesi icap edeceği ileri sürülerek Vergi Temyiz Komisyonu kararının bozulması ta- lep edilmiş, dâvalı idare ise kanunî sebeplere dayanmayan dâvanın red- di gerekeceğini ileri sürmüş, kanun sözcüsü de bozulması istenen kara- rın usul ve kanun hükümlerine uy- gun bulunduğu mütalâasında bulun- muştur.

Danıştayın kararı da : «Dosya- daki belgeler karar verilmesine ye- terli görüldüğünden 3546 sayılı ka- nunun 37 nci maddesine göre işin esa- sı incelendi. Dâvacının mezkûr yapı hazine adına müseccel arazi üzerine inşa ettiği cihetle vergi mükellefinin hazine olması lazım geldiği, binanın mutasarrıfı intifa hakkı sahibi ve sahibi gibi istimâl ve işgal edeni ol- duğu sebebiyle 1837 sayılı kanunun 5 inci maddesine göre de kendisine mükellefiyet tevaccüh etmiyeceği,

binanın muvakkat mahiyette bulunması itibariyle sözü geçen kanunun sabit inşaat tâbirine girmeyeceği yolunda iddialarının, bîdayeten komisyonlarda ileri sürülmediği cihetle, vergi usul kanununun 383 üncü maddesi muvacehesinde istima kabiliyeti bulunmamaktadır.

Dâvacının 1837 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin 9 ncu fıkrası gereğince bina vergisinden istisna edilmesi lâzım geldiği hakkındaki iddiası ise, Temyiz Komisyonu kararındaki gerekçe karşısında vârit görülmemektedir.» (Karar No. 960/1246, 960/568 - 13.12.1960).

6) Danıştayın kararı üzerine müteahhitliğimiz 1957, 1958, 1959, 1960 seneleri için tahakkuk eden vergileri % 10 cezası ve gecikme fazizleri ile birlikte ödemek zorunda kalmıştır. 1961 yılında barakalardan 16 adedi yıkılmış ve geri kalan İmar ve İskân Bakanlığına devredilmiştir. Yıkılan barakalar için Özel İdareye bilgi verilmiş ve vergiden düşülmüş, Bakanlığa devredilen barakaların vergisi de Bakanlıkça ödenmekte bulunmaktadır.

7) Şantiye barakaları için vergi tahakkuk ettiren Özel Muhasebe Memurluğunun kanaatı, vergi itiraz ve temyiz komisyonlarının kararı ve bu kararı tasdik eden Dnıştay 6. Dairesinin kararına rağmen bu mevzuda aklın ve vicdanın tatmin edilmiş olduğundan, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde vazifeli olduğum sırada Üniversite Kampus sahasında çeşitli firmalar tarafından kurulmuş şantiye barakalarının bina vergisine tâbi tutulup tutulmayacakları hususu Maliye Bakanlığından sorulmuştur.

Bu bakanlıktan alınan 15.7.1963 tarih Gelirler Genel Müdürlüğü ifadesi 27703 - 341/24148 sayılı yazıda: «Bilindiği üzere, 1837 sayılı kanunun 3 üncü maddesinin değişik 9 ncu fıkrasıyla yangın, feyezan, zelzele, hastalıklar, içtimalar ve sair sebepler ve ihtiyaçlar dolayısıyla, resmî daireler ve onlara bağlı müesseselerle hakikî ve hükmi şahıslar tarafından inşa olunan muvakkat mahiyetteki binalar, ihtiyacın devam ettiği müddetçe vergiden muaf tutulmuşlardır.

«Fıkra metni maddenin heyeti umumiyesi ile birlikte tetkik edilecek olursa muafiyetin başlıca şartla-

rının, binaların icar ve isticar edilmiş olması ve sayılan haller dolayısıyla inşa edilmiş bulunması ve muvakkat mahiyette olmasından ibaret bulunduğu görülür. Bu binalar nerede olursa olsun bu mahiyette bulundukları takdirde muafiyetten istifade ederler. Ancak fıkranın son parantez içindeki hükme göre, muvakkat mahiyette olduklarının ve ihtiyacın ne kadar devam edeceğinin alâkalı Bakanlıkla İçişleri Bakanlığı tarafından müştereken tâyin edilmesi lâzım gelir.

«Binaenaleyh, Üniversitenizin yeni kampus sahasında inşaat ve tesisat müteahhitleri tarafından yaptırılan işçi yatakhaneleri, anbar, atölye gibi geçitli şantiye binalarının, yukarıda zikredilen fıkranın (ve sair sebepler ve ihtiyaçlar) kaydına istinaden ve tâyin edilecek ihtiyaç müddetine münhasır olmak üzere, bina vergisi muafiyetinden istifade etmesi mümkün bulunmaktadır.

«Şu kadar ki, 1837 numaralı kanunun 6 ncı maddesine göre bu binaların söz konusu muafiyetten istifade edebilmeleri için ayrıca inşaatın bittiği tarihten itibaren iki ay

içinde ilgili vergi dairesine beyanname verilmesi aksi takdirde beyanname verilinceye kadar vergi ile teklif edilmeleri icabeder.» denilmektedir.

8) Maliye Bakanlığı bu yazısında «muvakkat mahiyetteki barakaların ihtiyaç müddetine münhasır kalmak üzere bina vergisi muafiyetinden istifadesini mümkün görmekte ve inşaatın bittiği tarihten itibaren 2 ay içinde ilgili vergi dairesine beyanname verilmesi, aksi halde beyanname verilinceye kadar vergi ile teklif edilemesi icabedeceğini» ifade etmektedir.

Bu ifade yukarıda 3 ve 5 nci maddelerde belirtilen vergi temyiz komisyonu kararı ve danıştay kararları ile karşılaştırılırsa müteahhitliğimizin haksız yere vergi vermeye mecbur tutulduğu neticesine varılır.

Bu hususu vicdan huzuru ile böylece kaydederken, tatbikatta mehur veya müteahhit olarak çalışan meslekdaşlarıma her an karşılaşmaları ihtimâl dahilinde bulunan bu konuda tâkip edilecek yolu gösterebildiğimden dolayı haz duymaktayım.

Milletlerarası Konferans İlânı

Konferans Başkanı :
Profesör Kenneth B. Woods

Purdue Üniversitesi, İnşaat Mühendisliği Okulu Müdürü.

İşbirliği yapan ilmi teşekküller :

National Research Council of Canada Associate Committee on snow and Soil Mechanics, American Society of civil Engineers, American Society for Testing Materials Division of materials Sciences... V.s.

İştirak ücreti 20 Dolar

Talebeler için 2 Dolar

Program :

- Sathî bünye
- Kitle halinde zemin buzlaşması, jel haline geçiş ve çeşitli zeminler,
- Dengelenme fazı ve geçişler,
- Sıcaklıklara ait safhalar,
- Donmuş zeminlerin fiziko - mekanik özellikleri,
- Tetkik ve yer seçilmesi,
- Sağlık ve su mühendisliği,
- Toprak ve temel inşaatı mühendisliği,
- Araştırma ihtiyaçları,

Özel mevzularda bir tebliğ sayısı tesbit edilerek muayyen yazarlar tebliğ yazmaya dâvet edildiler. Buna münzam olarak verilecek tebliğler, muhtemel konferans müzakerelerine dahil edilecek ve konferans zabıtlarında nesredilecektir. Konferans hakkında tafsilât, tebliğlerin hazırlanması ve takdimi için aşağıdaki formu doldurup geri gönderiniz.

(Mühendislik — 208)

I L A N

Millî Eğitim Bakanlığından

İZMİR TEKNİK OKULU BİNASI PROJE YARIŞMASI.

İzmir Ege Üniversitesi kampusu içinde inşa edilecek olan, İzmir Teknik Okulu binası projelerinin hazırlanması işi «Millî Eğitim Bakanlığı, Mesleki ve Teknik Öğretim Müsteşarlığı Yapı İşleri Müdürlüğü» tarafından (Mimarlık ve Şehircilik Müsabakalarına ait Yönetmelik) kuralları içinde yarışmaya çıkartılmıştır.

Yarışmanın amacı, güzel sanatları teşvik etmek, gelişmesini sağlamak, programda gösterilen ihtiyaçları, en ekonomik şekilde karşılayabilecek mimari anlayışa uygun projenin esas fikirlerini bulmak ve iyi projeleri değerlendirmektir.

Bu yarışmaya, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği üyesi mimar ve mühendisler katılabilirler.

YARIŞMA JÜRİSİ :

DANIŞMAN JÜRİ ÜYELERİ :

Saydam Nihat	: Yüksek Mühendis M. Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Öğretim Müsteşarı
Ergeneli Adnan	: Yüksek Mühendis Yıldız Teknik Okulu Müdürü
Baban Ziya	: Yüksek Mühendis Yıldız Teknik Okulu Öğretim üyesi
Balsöz Mümtaz	: Yüksek Mühendis Yıldız Teknik Okulu Öğretim üyesi

ASLİ JÜRİ ÜYELERİ :

Bediz Rahmi	: Yüksek Mimar
Çinici Behruz	: Yüksek Müh. Mimar
Güran Arman	: Yüksek Müh. Mimar
Şensoy Hamdi	: Yüksek Mimar
Terzibaşoğlu Ali	: Yüksek Mühendis
Türkmen Muhlis	: Yüksek Mimar
Uzman Emin Necip	: Yüksek Mimar

YEDEK JÜRİ ÜYELERİ :

Ersin Nejat	: Yüksek Mimar
Görkem Bedii	: Yüksek Müh. Mimar

RAPORTÖR :

Özerk Selma	: Yüksek Mimar
-------------	----------------

Yarışma 18.Kasım.1963 Pazartesi günü saat 17 de sona erecek ve müddet hiç bir şekilde uzatılmıyacaktır.

Yarışma sonunda net olarak :

Birinci Mükâfata 20.000,— TL.

İkinci Mükâfata 15.000,— TL.

Üçüncü Mükâfata 10.000,— TL.

Dört mansiyon (beherine) 5.000,— TL. verilecektir.

Yarışma şartları ve ekleri Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığı Yapı İşleri Müdürlüğü Sakarya Caddesi Ersan Han Kat 1'den, İstanbul'da Yıldız Teknik Okulu Müdürlüğünden alınabilir.

(Basın A — 12015) 216